

بررسی نگرش دانشجویان پزشکی عمومی نسبت به فرآیند انجام پایان نامه

عدری ابراهیمی نسب^۱، علیرضا دررودی^۲، عباس رحیمی فروشانی^۳، رجبعلی درودی^{۴*}

- ۱- دانشجوی دوره عالی بهداشت عمومی (MPH)، گروه مدیریت، سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
 ۲- دکترای تخصصی اقتصاد سلامت، استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی نیشابور، نیشابور، ایران.
 ۳- دکترای تخصصی آمار زیستی، استاد، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی و بهداشتی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
 ۴- دکترای تخصصی اقتصاد سلامت، دانشیار، گروه مدیریت، سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: تهران، خیابان پورسینا، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران. تلفن: ۰۲۱-۴۲۹۳۳۰۵۵. پست الکترونیک: rdaroudi@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۶/۱۸

چکیده

مقدمه: فرآیند انجام پایان نامه در عمل، مشکلات و پیچیدگی‌های خاص خود را داشته و شناخت دیدگاه دانشجویان می‌تواند این فرآیند را بهبود بخشد. هدف این پژوهش بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی عمومی نسبت به فرآیند انجام پایان نامه بود. **روش کار:** این مطالعه توصیفی-مقطعی بروی دانشجویان رشته پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۴۰۰ انجام گرفت. ۱۱۷ دانشجویان بین دانشجویانی که در حال تکمیل پایان نامه بوده و یا به تازگی از پایان نامه خود دفاع کرده بودند، به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه‌ای متشکل از ۵۴ سوال، ۴ سوال مربوط به اطلاعات دموگرافیکی و ۵۰ سوال مربوط به فرآیند انجام پایان نامه، بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از آمارهای توصیفی و تحلیلی در نرم‌افزار SPSS صورت گرفت.

یافته‌ها: مهم‌ترین معیار انتخاب موضوع پایان نامه مربوط به امکان گردآوری اطلاعات از پرونده بیماران (۷,۱۵ از ۱۰) بود. بیشترین پاسخ موافق در زمینه انتخاب استاد راهنما، دسترسی سریع و راحت به استاد راهنما (۹۳ درصد) بود. بیشترین پاسخ‌های موافق در خصوص فرآیند انجام پایان نامه و چالش‌های آن به ترتیب مربوط به «در انتخاب استاد راهنما آزاد بودم» (۹۳ درصد) و درگیر بودن دانشجویان سال آخر پزشکی در بالین و کشیک‌های فشرده (۹۱ درصد) بود.

نتیجه‌گیری: مدیران دانشگاه با چالش‌های شناسایی شده مرتبط با فرآیند انجام پایان نامه می‌توانند اقدامات موثری در خصوص رفع این چالش‌ها انجام دهند و کیفیت پایان نامه‌ها را افزایش دهند.

واژگان کلیدی: پایان نامه، انتخاب موضوع، اساتید راهنما، چالش، دانشجوی پزشکی

مقدمه

پایان نامه‌ها یکی از مهم‌ترین منابع پژوهشی دانشگاه‌ها هستند و به عنوان یکی از منابع اطلاعاتی، مهم و باارزش هستند که به‌ویژه در کتابخانه‌های دانشگاهی از اهمیت خاصی برخوردارند. با توجه به این اصل که یکی از رسالت‌های مهم دانشگاه، تشویق و هدایت دانشجویان به امر پژوهش، اختراع، اکتشاف، نوآوری و خلاقیت است، نقش پایان نامه‌ها در این راستا بیش از پیش مشخص می‌شود. پایان نامه‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی از چند منظر دارای اهمیت هستند. نخست آنکه پایان نامه، در واقع

پژوهش از پایه‌های اساسی و عمده در توسعه جوامع محسوب می‌شود، به طوری که هیچ‌گونه حرکت علمی و منطقی بدون پشتوانه تحقیقات امکان‌پذیر نیست. در واقع، پژوهش نیروی محرکه اصلی جامعه در مسیر ترقی و توسعه است و یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه به شمار می‌رود که تمام جنبه‌های حیات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی جامعه را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد [۱].

فرآیند انجام پایان‌نامه و چالش‌های مرتبط با آن در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۴۰۰ صورت گرفته است.

نمونه‌های مطالعه به صورت تصادفی از بین دانشجویان رشته پزشکی عمومی که در حال تکمیل پایان‌نامه بوده و یا به تازگی از پایان‌نامه خود دفاع کرده‌اند و به معاونت پژوهشی و امور پایان‌نامه‌های دانشکده و کمیته اخلاق امور پایان‌نامه‌ها و آموزش پزشکی مراجعه کرده بودند، انتخاب شدند. حجم نمونه تعداد ۱۱۷ نفر بود. داده‌های مطالعه از طریق انجام مصاحبه ساختاریافته با دانشجویان جمع‌آوری شده است. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های مطالعات قبلی [۶،۹،۱۲] استفاده شد. در مطالعه رادافشار و همکاران [۶] روایی و پایایی پرسشنامه سنجیده شده و میزان ضریب آلفای کرونباخ آن ۰،۷۸ به دست آمده بود.

پرسشنامه از پنج بخش تشکیل شده بود که بخش اول مشخصات دموگرافیک، بخش دوم معیارهای انتخاب موضوع پایان‌نامه [۱۲]، بخش سوم دیدگاه دانشجویان در خصوص انتخاب استاد راهنما [۹] بخش چهارم دیدگاه دانشجویان در خصوص فرآیند انجام پایان‌نامه [۹] و بخش پنجم دیدگاه دانشجویان در خصوص چالش‌های مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه [۶] بود. پرسشنامه حاوی ۵۴ سوال بود که شامل اطلاعات دموگرافیک دانشجو (۴ پرسش)، معیارهای انتخاب موضوع پایان‌نامه (۱۳ پرسش)، انتخاب استاد راهنما (۸ پرسش)، فرآیند انجام پایان‌نامه (۱۱ پرسش) و چالش‌های مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه (۱۸ پرسش) بود. در بخش معیارهای انتخاب موضوع پایان‌نامه، پاسخ دهنده به معیارها بر اساس اولویت آنها در انتخاب موضوع نمره‌ای از ۱ (اهمیت کم) تا ۱۰ (اهمیت زیاد) می‌داد. گزینه‌های مربوط به سه بخش دیگر به صورت بسته و در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از بسیار مخالف تا بسیار موافق در نظر گرفته شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از آمارهای توصیفی از قبیل میانگین، انحراف معیار و پس از اطمینان از نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون‌های آماری پارامتریک مانند ANOVA مستقل و در نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ صورت گرفت.

آموزش دانش، مهارت و متدولوژی تحقیق برای دانشجویان این مقطع است [۲-۴]. بنابراین، ضرورت دارد که چارچوبی مناسب و یکنواخت برای ارائه این واحد آموزش پژوهش ارائه شود. از طرف دیگر، هر پایان‌نامه به عنوان الگویی برای سایر دانشجویان قلمداد می‌شود که به عنوان مرجع و برای اطلاع از ساختار مرسوم دانشگاه به آن مراجعه می‌کنند. بنابراین، وجود پایان‌نامه‌هایی با ساختار مناسب برای راهنمایی در این زمینه احساس می‌شود. نکته مهم اینکه همچنین موضوعات پایان‌نامه‌ها می‌توانند انعکاسی از خط سیر پژوهشی دانشگاه باشند که به صورت تدریجی در جهت‌دهی به فعالیت‌های علمی دانشگاه و کسب اعتبار علمی آن دخیل هستند [۵].

انجام پژوهش در رشته‌های مختلف علوم پزشکی موجب ارتقا و پیشرفت علم پزشکی است و اجرای هرچه بهتر پایان‌نامه‌های دانشجویی از جایگاه خاصی برخوردار است. شناخت چالش‌های انجام پایان‌نامه دکترای عمومی و تبیین مشکلات روند اجرایی، می‌تواند برنامه‌ریزی آموزشی را در مسیر اصلاح و ارتقای کیفیت این فرآیند کمک کند [۶]. اطمینان از کسب تجربه پژوهشی توسط دانشجویان یکی از اهداف اصلی فرآیند انجام پایان‌نامه و ارزیابی رضایتمندی دانشجویان یکی از مهم‌ترین چالش‌های این فرآیند است [۷،۸].

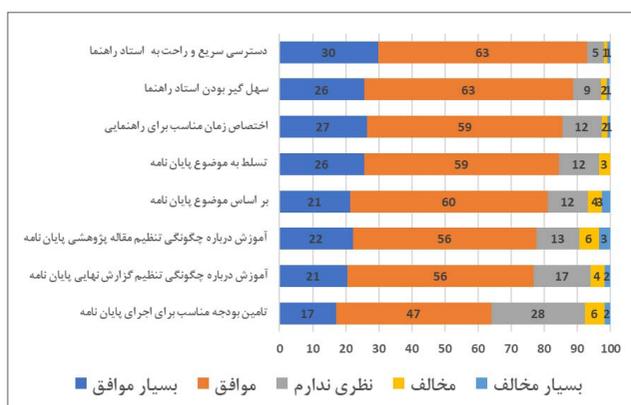
شناخت دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی در مورد اهداف درس پایان‌نامه، چگونگی انتخاب موضوع و استاد راهنما و عقاید آنها در مورد مشکلات روند اجرایی می‌تواند برنامه‌ریزان آموزشی را در اصلاح و ارتقای کیفیت این فرآیند کمک کند [۹،۱۰]. شناخت دیدگاه دانشجویان پزشکی در مورد انتخاب موضوع پایان‌نامه و استاد راهنما هم برنامه‌ریزان آموزشی را در اصلاح و ارتقای سطح پژوهش در عرصه سلامت در کشور یاری می‌دهد [۱۱]. به همین دلیل این پژوهش با هدف بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی عمومی در خصوص فرآیند انجام پایان‌نامه و چالش‌های مرتبط با آن در دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شده است.

روش کار

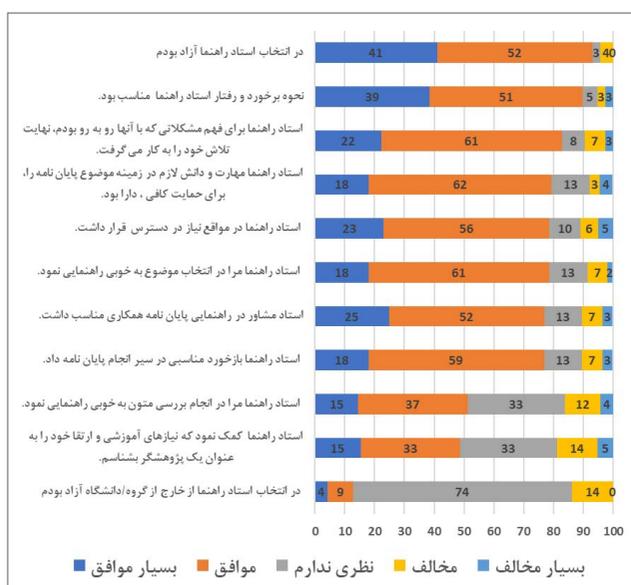
مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی است که به منظور بررسی دیدگاه دانشجویان رشته پزشکی عمومی در خصوص

راهنما (۸۹ درصد) و اختصاص زمان مناسب برای راهنمایی (۸۶ درصد) و بیشترین پاسخ‌های مخالف به ترتیب مربوط به آموزش دانشجو درباره چگونگی تنظیم مقاله پژوهشی پایان‌نامه (۹ درصد)، تامین بودجه مناسب برای اجرای پایان‌نامه (۸ درصد) و بر اساس موضوع پایان‌نامه (۷ درصد) بود (نمودار ۱).

در خصوص عوامل مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه، بیشترین پاسخ‌های موافق به ترتیب مربوط به در انتخاب استاد راهنما آزاد بودم (۹۳ درصد)، نحوه برخورد و رفتار استاد راهنما با من مناسب بود (۹۰ درصد) و استاد راهنمای من

نمودار ۱- درصد پاسخ‌های دانشجویان در خصوص عوامل موثر در انتخاب استاد راهنما

نمودار ۲- درصد پاسخ‌های دانشجویان در خصوص فرآیند انجام پایان‌نامه

یافته‌ها

از بین ۱۱۷ نفر پاسخ دهندگان مطالعه ۵۱ نفر (۴۴ درصد) مرد و ۶۶ نفر (۵۶ درصد) زن بودند. سن ۶۳ درصد از شرکت‌کنندگان بین ۲۴ تا ۲۵ سال و میانگین سنی ۲۴,۶۵ سال بود. اکثر شرکت‌کنندگان مجرد (۷۴ درصد) و اینترن (۹۰ درصد) بودند.

بیشترین میانگین امتیاز در خصوص معیارهای انتخاب موضوع پایان‌نامه مربوط به امکان گردآوری اطلاعات از پرونده بیماران (۷,۱۵ از ۱۰)، بی‌نیازی از مداخله درمانی یا ویزیت بیمار (۶,۹۶ از ۱۰) و امکان گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه (۶,۸۵ از ۱۰) و کمترین میانگین امتیاز معیارها مربوط به ارتباط موضوع با اولویت‌های پژوهشی (۴,۹۸ از ۱۰)، تسلط استاد راهنما به موضوع (۵,۵۰ از ۱۰) و تازگی موضوع (۵,۶۳ از ۱۰) بود (جدول ۱).

در زمینه عوامل مرتبط با انتخاب استاد راهنما، بیشترین پاسخ‌های موافق به ترتیب مربوط به دسترسی سریع و راحت به استاد راهنما (۹۳ درصد)، سهل گیر بودن استاد

جدول ۱- نگرش دانشجویان در خصوص معیارهای موثر در انتخاب موضوع پایان‌نامه (در مقیاس ۱-۱۰)

ردیف	معیار	میانگین	انحراف معیار
۱	امکان گردآوری اطلاعات از پرونده بیماران	۷,۱۵	۲,۴۹
۲	بی‌نیازی از مداخله درمانی یا ویزیت بیمار	۶,۹۶	۲,۳۰
۳	امکان گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه	۶,۸۵	۲,۹۱
۴	وجود پایان‌نامه‌های قبلی با عناوین مشابه	۶,۷۷	۳,۲۵
۵	حداقل نیاز به هزینه	۶,۵۵	۲,۳۰
۶	دسترسی به منابع و امکانات لازم	۶,۲۶	۲,۵۰
۷	متدولوژی آسان و حجم نمونه محدود	۶,۱۳	۲,۴۴
۸	کوتاه بودن زمان به انجام رساندن تحقیق	۶,۰۹	۲,۶۳
۹	علاقه به موضوع	۵,۶۸	۲,۳۸
۱۰	محدود بودن مکان اجرا به محل تحصیل	۵,۶۶	۲,۵۴
۱۱	تازگی موضوع	۵,۶۳	۲,۱۸
۱۲	تسلط استاد راهنما به موضوع	۵,۵۰	۲,۴۲
۱۳	ارتباط موضوع با اولویت‌های پژوهشی	۴,۹۸	۲,۱۴

بحث

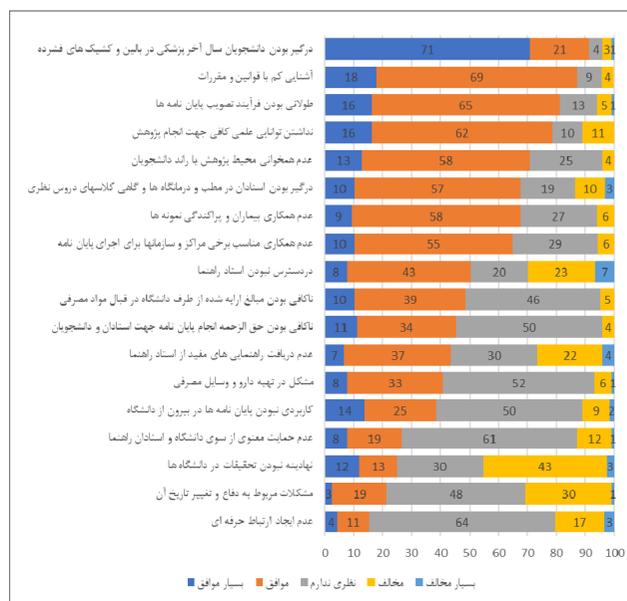
مطالعه حاضر با هدف تعیین دیدگاه دانشجویان رشته پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران در خصوص فرآیند انجام پایان نامه و چالش‌های مرتبط با آن در سال ۱۴۰۰ انجام شده است.

انتخاب موضوع پایان نامه یکی از اهم مراحل در فرآیند انجام پایان نامه است و به دلیل تأثیر قابل توجهی که بر کیفیت پایان نامه دارد، باید با دقت و شفافیت انجام شود. انتخاب موضوع خوب پایان نامه می‌تواند مسیر نوشتن پایان نامه را برای دانشجویان هموارتر کند. موضوع خوب پایان نامه باید دارای چند ویژگی باشد که از آن جمله می‌توان به تکراری نبودن و به روز بودن موضوع، داشتن نوآوری و همچنین جای کار داشتن موضوع اشاره کرد [۱۳]. همچنین پایان نامه دانشجویان به عنوان ابزاری تحقیقاتی، قدرت ابتکار و خلاقیت علمی دانشجو را برمی‌انگیزد تا در راستای حل مشکلات علمی، درمانی و بهداشتی جامعه گام بردارد. شاید از همین رو باشد که در اغلب کشورهای توسعه یافته نگارش پایان نامه و انتخاب موضوعات کاربردی که باعث حل مشکلات نظام سلامت شود، از اهمیت بالایی برخوردار است [۱۱]. در این مطالعه مهم ترین معیارهای انتخاب موضوع پایان نامه امکان گردآوری اطلاعات از پرونده بیماران، بی‌نیازی از مداخله درمانی یا ویزیت بیمار و امکان گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه بود. در مطالعه درخشانفر و همکاران [۱۱] مهم ترین معیارهای انتخاب موضوع پایان نامه ساده و زمان بر نبودن موضوع، علاقه به موضوع، قابلیت تبدیل به مقاله و انتخاب موضوع پایان نامه مرتبط با رشته مورد علاقه تخصصی از نظر دانشجویان پزشکی بود. در پژوهش دررودی و همکاران [۱۲] از دیدگاه دانشجویان دکتری تخصصی مهم ترین معیارهای برای انتخاب موضوع پایان نامه تازگی موضوع، تسلط استاد راهنما به موضوع، علاقه به موضوع و دسترسی به منابع و امکانات لازم بود. در تحقیق ایزاک و همکاران [۱۴] مهم ترین عامل مرتبط با انتخاب موضوع پایان نامه دوره دکتری در بین دانشجویان تمامی رشته‌های مورد بررسی، علاقه دانشجو به موضوع بود. در مطالعه راد افشار و همکاران [۹] از دیدگاه دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی، مهم ترین عوامل انتخاب

برای فهم مشکلاتی که من با آنها روبه‌رو بودم، نهایت تلاش خود را به کار می‌گرفت (۸۳ درصد) و بیشترین پاسخ مخالف مربوط به استاد راهنما به من کمک کرد که نیازهای آموزشی و ارتقای خود را به عنوان یک پژوهشگر بشناسم (۱۸ درصد) بود (نمودار ۲).

بیشترین پاسخ‌های موافق در خصوص چالش‌های مرتبط با فرآیند انجام پایان نامه به ترتیب مربوط به درگیر بودن دانشجویان سال آخر پزشکی در بالین و کشیک‌های فشرده (۹۱ درصد)، آشنایی کم با قوانین و مقررات (۸۷ درصد) و طولانی بودن فرآیند تصویب پایان نامه‌ها (۸۱ درصد) و بیشترین پاسخ‌های مخالف به ترتیب مربوط به نهادینه نبودن تحقیقات در دانشگاه‌ها (۴۵ درصد)، مشکلات مربوط به دفاع و تغییر تاریخ آن (۳۱ درصد) و دردسترس نبودن استاد راهنما (۳۰ درصد) بود (نمودار ۳).

با توجه به آزمون‌های انجام شده بین دیدگاه دانشجویان رشته پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران در خصوص فرآیند انجام و چالش‌های مرتبط، با ویژگی‌های دموگرافیکی شامل جنسیت، وضعیت تاهل و سن رابطه معناداری وجود نداشت.

نمودار ۳- درصد پاسخ‌های دانشجویان در خصوص چالش‌های مرتبط با فرآیند انجام پایان نامه

میزان به‌روز بودن اطلاعات استاد راهنما در خصوص موضوع پژوهش، نظارت مداوم و همکاری و تعامل استاد راهنما برای به فرجام رساندن پژوهش، میزان در دسترس بودن استاد راهنما و رفتار و برخورد استاد راهنما با دانشجو مهم‌ترین معیارهای انتخاب استاد راهنما بودند. یافته‌های این مطالعات با یافته‌های مطالعه ما تطابق نسبی داشت. مشارکت فعال در اجرای پژوهش و توانایی تحلیل مسائل و مراجعه به تجربه پژوهشی خود، اولین شرط راهنمایی اثربخش است که بدون این اصل، درک مشکلات و مسائل دانشجو در مراحل مختلف پایان‌نامه دشوار خواهد بود. استاد راهنما باید خود دارای مهارت‌های لازم پژوهشی، همچون انتخاب و اصلاح روش‌های تحقیقاتی، اجرای میدانی یا آزمایشگاهی کار، تحلیل و تفسیر اطلاعات و ارائه نتایج به شکل عملی باشد. اینها همان توانایی‌ها و مهارت‌هایی است که دانشجو به کسب آنها نیاز دارد [۱۶].

فرآیند انجام پایان‌نامه به عنوان یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های دانشجویی می‌تواند با بسیاری از عوامل مختلف تعامل داشته باشد. بیشترین عوامل مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه در این مطالعه به ترتیب مربوط بود به انتخاب آزاد استاد راهنما، نحوه برخورد و رفتار استاد راهنما و استاد راهنما برای فهم مشکلاتی که دانشجو با آنها روبه‌رو بود و نهایت تلاش خود را به کار می‌گرفت. در مطالعه رادافشار و همکاران [۹] در زمینه عوامل مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه به ترتیب کسب نمره بالاتر از ۱۷ در جلسه دفاع، صرف‌نظر کردن از واحد پایان‌نامه در صورت اختیاری بودن و ضروری دانستن مشاوره آماری در زمان نگارش پروپوزال بیشترین درصد‌های پاسخ موافق را داشته‌اند. یافته‌های مطالعه ما مطابق با یافته این مطالعه نبود که علل این اختلاف را می‌توان استفاده از پرسشنامه‌های متفاوت و یکسان نبودن معیارهای فرآیند انجام پایان‌نامه در این دو مطالعه دانست.

انجام پایان‌نامه برای دانشجویان چالش‌های مختلفی را به دنبال دارد. یافته‌های ما نشان داد که در خصوص چالش‌های مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه به ترتیب درگیر بودن دانشجویان سال آخر پزشکی در بالین و کشیک‌های فشرده، آشنایی کم با قوانین و مقررات و طولانی بودن فرآیند

موضوع پایان‌نامه دسترسی به منابع و امکانات لازم، کوتاه بودن زمان به انجام رساندن تحقیق و متدولوژی آسان و حجم نمونه محدود بود. یافته‌های مطالعه ما مطابق با یافته‌های مطالعات قبلی نبود که علل این نبود تطابق را می‌توان نگرش متفاوت دانشجویان در رشته‌های و مقاطع تحصیلی مختلف به پایان‌نامه دانست. با توجه به یافته‌ها به نظر می‌رسد دانشجویان پایان‌نامه‌هایی را انتخاب می‌کنند که مراحل انجام ساده‌تری داشته باشد. علت این موضوع ممکن است کمبود بودجه، منابع و حمایت‌های ناکافی از پایان‌نامه‌های دانشجویی باشد. برای اینکه دانشجویان موضوعاتی کاربردی و مرتبط با نظام سلامت را انتخاب کنند، نیازمند حمایت‌های بیشتری از پایان‌نامه‌هاست. هم‌اکنون دانشگاه‌ها با مشکل تامین بودجه پژوهشی طرح‌ها و پایان‌نامه‌های دانشجویان مواجه هستند. این امر می‌تواند در سال‌های بعد، روی شتاب و رشد علمی کشور تاثیرگذار باشد. بنابراین تامین شرایط مناسب برای پرداخت به موقع هزینه‌های تحقیقاتی و حذف مقررات دست و پاگیر اداری نیاز به اراده، عمل و پیگیری مسئولان دارد.

انتخاب استاد راهنما امری بسیار مهم و حساس است. در این مطالعه مهم‌ترین عوامل مرتبط با انتخاب استاد راهنما، به ترتیب مربوط به دسترسی سریع و راحت به استاد راهنما، سهل‌گیر بودن استاد راهنما و اختصاص زمان مناسب برای راهنمایی بود. در پژوهش راد افشار و همکاران [۹] بیشترین پاسخ‌های موافق در زمینه عوامل مرتبط با انتخاب استاد راهنما به ترتیب علاقه به استاد راهنما، رضایت دانشجویان سال‌های بالاتر از استاد مربوط و توان علمی بالای استاد و توجه او به پایان‌نامه به عنوان یک اولویت پژوهشی برای دانشجویان بود. در تحقیق درخشانفر و همکاران [۱۱] از دیدگاه دانشجویان پزشکی، شایع‌ترین معیارها برای انتخاب استاد راهنما به ترتیب همکاری استاد راهنما برای به فرجام رساندن پایان‌نامه، در دسترس بودن استاد و تهیه پایان‌نامه در زمان کمتر بود. در مطالعه دهقانی [۱] دانشجویان از دسترسی به استاد راهنمای خود در طول فرآیند انجام پایان‌نامه بیشترین رضایت را داشتند. در مطالعه دباغ و همکار [۱۵] با روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره به ترتیب معیارهای میزان تسلط استاد راهنما به زبان انگلیسی،

اما اگر اساتید و دانشجویان از فرآیند انجام پایان‌نامه راضی نباشند و این فرآیند به دلیل برخی از چالش‌ها به طور مناسب و مطلوب انجام نشود، نمی‌تواند به اهداف مورد نظر دست یابد و نهایتاً منجر به اتلاف منابع مالی و انسانی خواهد شد. مدیران دانشگاه با چالش‌های شناسایی شده مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه می‌توانند اقدامات موثری درخصوص رفع این چالش‌ها انجام دهند و کیفیت پایان‌نامه‌ها را افزایش دهند.

ملاحظات اخلاقی: این مطالعه با شناسه IR.TUMS.SPH.REC.1400.298 به تصویب کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی تهران رسیده است.

تعارض منافع: نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تعارضی در منافع اعلام نکردند.

تشکر و قدردانی: نویسندگان مقاله از دانشجویانی که به انجام این مقاله کمک کردند تشکر و قدردانی می‌کنند.

References

1. Dehghani G. The Study of Students' Satisfaction with Thesis Supervision in Tabriz University of Medical Sciences. *Iranian journal of medical education*. 2010;9(4):302-310.
2. Feizy T, Gramipour M. Criteria and Standards for Assessing Master Degree Dissertation. *Public Administration Perspective*. 2011;2(6):115-134.
3. Vijayakumar J, Vijayakumar M. Importance of doctoral theses and its access: a literature analysis. *The Grey Journal*. 2007;3(2):67-75.
4. Keshavarz H, Shekari MR. Factors affecting topic selection for theses and dissertations in library and information science: A national scale study. *Library & Information Science Research*. 2020;42(4):101052.
5. Jaefari F, Tabibian F, Fatemi T. Structure and Characteristics of Postgraduate Dissertations of Isfahan University of Medical Sciences (1989-1999). *Iranian Journal of Medical Education*. 2003;3(1):15-22.
6. Khorsandi M, Jahani F, Vakilian K, Sadeghi H. Exploring present challenges in performing general practitioner dissertation: (From the view of GP graduates—A qualitative study). *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*. 2015;22(5):842-853.
7. Dehghani G, Yamani Douzi Sorkhabi M. Students

تصویب پایان‌نامه‌ها بیشترین پاسخ‌های موافق را داشتند. در مطالعه خورسندی و همکاران [۶] که به صورت کیفی به تبیین چالش‌های موجود در تدوین پایان‌نامه‌های دکتری عمومی پرداخته بودند، طبقات اصلی استخراج شده از داده‌ها مواع آموزشی، مواع ساختاری و مواع نیروی انسانی به عنوان چالش‌های انجام پایان‌نامه دکتری عمومی و زیرطبقات شامل نقص آموزش، استراتژی آموزشی، مواع اداری، مالی، اجرایی، سرپرستی پایان‌نامه، فقدان انگیزه و کمبود وقت بود.

این پژوهش و مطالعه‌های مشابه به طور کلی با محدودیت‌های نیز مواجه هستند، که فقدان پرسشنامه‌های استاندارد برای انجام چنین پژوهش‌های مهم‌ترین آن است و باعث دشواری در مقایسه و تعمیم نتایج می‌شود.

نتیجه گیری

امکان گردآوری اطلاعات از پرونده بیماران مهم‌ترین معیار درخصوص انتخاب موضوع پایان‌نامه بود. مهم‌ترین عامل انتخاب استاد راهنمای پایان‌نامه دسترسی سریع و راحت به استاد راهنما بود و مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با فرآیند انجام پایان‌نامه شامل درگیر بودن دانشجویان سال آخر پزشکی در بالین و کشیک‌های فشرده بود. همچنین به نظر می‌رسد دانشجویان پایان‌نامه‌هایی را انتخاب می‌کنند که مراحل انجام ساده‌تر و راحت‌تر داشته باشند. بنابراین برای انجام موضوعاتی کاربردی و مرتبط با نظام سلامت، حمایت‌های بیشتری از پایان‌نامه‌ها نیاز است.

کاربرد در تصمیم‌های مرتبط با نظام سلامت

بخش قابل توجهی از پژوهش‌های دانشگاه‌ها از طریق پایان‌نامه‌های دانشجویان انجام می‌گیرد. بر این اساس پایان‌نامه‌های دانشجویی نقش مهمی در فرآیند تولید علم در دانشگاه دارند. دانشجویان در طول فرآیند انجام پایان‌نامه زیر نظر استاد راهنما، به صورت عملی اصول و مراحل انجام پژوهش علمی و همچنین شیوه نگارش مقالات علمی را یاد می‌گیرند. اگرچه پایان‌نامه‌های دانشجویی به صورت بالقوه می‌تواند منجر به توانمندسازی فارغ‌التحصیلان و پیشرفت علمی جامعه شود،

- Satisfaction of Thesis Conducting Process and its Related Factors Tabriz University of Medical Sciences. *Strides in Development of Medical Education*. 2009;6 (1):1-9.
8. Slamet C, Maliki FM, Syaripudin U, Amin AS, Ramdhani MA. Thesis topic recommendation using simple multi attribute rating technique. In *Journal of Physics: Conference Series*. 4th Annual Applied Science and Engineering Conference; 2019 Apr 24; Bali, Indonesia. 2019; 1402 (6):066105.
 9. Radafshar G, Sobhani A, Sadegh F. Survey the attitudes towards thesis writing process among students of Guilan University of Medical Sciences. *Journal of Guilan University of Medical Sciences*. 2010;19 (74):86-97.
 10. Ghadirian L, Sayarifard A, Majdzadeh R, Rajabi F, Yunesian M. Challenges for better thesis supervision. *Medical journal of the Islamic Republic of Iran*. 2014;28:32.
 11. Derakhshanfar H, Shahrami A, Hatam Abadi H, Amini A, Sharifi E. The attitude of medical students towards the criteria for selection of supervisor attendance and Dissertation topic in Shahid Beheshti University of Medical Science. *Educational Development of Judishapur*. 2012;3 (3):49-57.
 12. Darrudi A, Darrudi A, Rashidian H, Daroudi R. Prioritizing the Thesis Topic Selection Criteria Using Analytic Hierarchy Process (AHP) from PhD Students' Perspective. *Payavard Salamat*. 2018;12 (1):62-69.
 13. Maryam O, Eslami N, Molaei F. Evaluation of Applicability of Dissertations of Mashhad Dentistry School within 2014-2019. *Journal of Mashhad Dental School*. 2023;47 (1):9-17.
 14. Isaac PD, Koenigsknecht RA, Malaney GD, Karras JE. Factors related to doctoral dissertation topic selection. *Research in Higher Education*. 1989;30:357-373.
 15. Dabbagh r, Azizpoor p. Evaluating And Ranking The Criteria Of Choosing A Supervisor With Multi-Criteria Decision-Making Techniques "A Case Study Of Urmia University Of Technology". *Iranian Journal of Engineering Education*. 2020;22 (86):39-53.
 16. Atkins M, Brown G. *Effective teaching in higher education*. 1nd ed. London and New York: Routledge; 2002: 115-149

The Attitude of General Medical Students Towards the Thesis Writing Process

Ozra Ebrahimi nasab MD-MPH¹, Alireza Darrudi Ph.D², Abbas Rahimi Foroushani PhD³, Rajabali Daroudi PhD^{4*}

1- MPH student, Department of Health Policy, Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Public Health, Neyshabur University of Medical Sciences, Neyshabur, Iran.

3- Professor, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

4- Associate Professor, Department of Health Policy, Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

Introduction: The process of thesis completion inherently involves its own set of challenges and complexities, and understanding students' perspectives can enhance this process. This study aims to investigate the attitudes of general medical students toward the thesis writing process.

Methods: This cross-sectional descriptive study was conducted on general medical students at Tehran University of Medical Sciences in the year 2021. A total of 117 students, randomly selected from those actively engaged in thesis work or recently defended their theses, participated in the study. The research tool was a questionnaire consisting of 54 questions, including four demographic questions and 50 questions related to the thesis completion process. Data analysis was performed using descriptive and analytical statistics in the SPSS software.

Results: The most important criterion for choosing the subject of the dissertation was related to the possibility of collecting information from patients' files (7.15 out of 10). The most favorable answer in the field of choosing a supervisor was quick and convenient access to the supervisor (93 percent). The most favorable answers regarding the process of completing the thesis and its challenges were related to the fact that I was free to choose a supervisor (93 percent) and the involvement of final year medical students in the bedside and intensive care (91 percent).

Conclusion: University managers with the identified challenges related to the thesis process can take effective measures to solve these challenges and increase the quality of theses.

Keywords: Dissertation, Topic Selection, Supervisors, Challenge, Medical Student

Please cite this article as follows:

Ebrahimi nasab O, Darrudi AR, Rahimi Foroushani A, Daroudi R. The Attitude of General Medical Students Towards the Thesis Writing Process. *Hakim Health Sys.* 2022;25 (3): 235-242

*Corresponding Author: Tehran, Enghelab Square, Poursina Ave, Tehran University of Medical Sciences, Tel: +98-21-42933055 E-mail: rdaroudi@yahoo.com

Copyright © 2022 Tehran University of Medical Sciences. Published by National Institute of Health research(NIHR). This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>. Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.